

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. maaliskuuta 2018
(OR. en)

12981/17
ADD 1 DCL 1

FDI 25
WTO 229

TURVALLISUUSLUOKITUKSEN POISTAMINEN

Asiakirja: 12981/17 ADD 1 RESTREINT UE/EU RESTRICTED

Päivämäärä: 1. maaliskuuta 2018

Muuttunut jakelu: Julkinen

Asia: Investointiriitojen ratkaisemiseen tarkoitetun monenvälisen investointituomioistuimen perustamista koskevaan yleissopimukseen liittyvät neuvotteluohjeet

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena toisinto asiakohdassa mainitusta asiakirjasta, jonka turvallisuusluokitus on poistettu.

Tämän asiakirjan teksti on sama kuin edellisen toisinnon teksti.

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 1. maaliskuuta 2018
(OR. en)

12981/17
ADD 1

RESTREINT UE/EU RESTRICTED

FDI 25
WTO 229

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Investointiriitojen ratkaisemiseen tarkoitettun monenvälisen investointituomioistuimen perustamista koskevaan yleissopimukseen liittyvät neuvotteluohjeet

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena ehdotus investointiriitojen ratkaisemiseen tarkoitettun monenvälisen investointituomioistuimen perustamista koskevaan yleissopimukseen liittyviksi neuvotteluohjeiksi.

DECLASSIFIED

**INVESTOINTIRIITOJEN RATKAISEMISEEN TARKOITETUN MONENVÄLISEN
INVESTOINTITUOMIOISTUIMEN PERUSTAMISTA KOSKEVAAN
YLEISSOPIMUKSEEN LIITTYVÄT NEUVOTTELUOHJEET**

Neuvotteluprosessi

1. Koko neuvottelujen ajan unionia edustaa komissio. Perussopimuksissa määrättyjen vilpittömän yhteistyön ja ulkoisen edustuksen yhtenäisyyden periaatteiden mukaisesti unioni ja neuvotteluihin osallistuvat unionin jäsenvaltiot koordinoivat täysimääräisesti kantansa ja toimivat tämän mukaisesti koko neuvottelujen ajan.
2. Unioni pyrkii varmistamaan, että kaikki asianomaiset maat, joita edustaa hallitustaan edustava valtuuskunta, ja kansainväliset organisaatiot voivat osallistua asianmukaisesti yleissopimuksen neuvotteluprosessin puitteissa neuvotteluihin ja konsensuksen rakentamiseen.
3. Unioni pyrkii varmistamaan, että neuvottelut käydään avoimesti, mukaan luettuna käyttämällä mahdollisuuksien mukaan ääni- ja/tai verkkolähetyksiä suoratoistona, ja että kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden edustajilla on mahdollisuus osallistua keskusteluihin akkreditoituina tarkkailijoina.

4. Ennakkoonalyysiin ja alustaviin keskusteluihin perustuvat neuvottelut tulisi käydä Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komission (UNCITRAL) johdolla. Jos joudutaan äänestämään, jäsenvaltiot, jotka ovat Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komission jäseniä, käyttävät äänestysoikeuttaan näiden neuvotteluohjeiden ja aiemmin sovittujen EU:n kantojen mukaisesti.
5. Neuvotteluohjeet eivät vaikuta perussopimuksissa vahvistettuun unionin ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakoon.

Neuvottelujen sisältö

6. Yleissopimuksen pitäisi mahdollistaa se, että unioni voi toimittaa sellaiset sopimukset, joissa unioni on tai tulee olemaan osapuoli, monenvälisen tuomioistuimen käsiteltäviksi. Näin ollen unionin olisi voitava tulla yleissopimuksen osapuoleksi, ja yleissopimuksen määräykset olisi laadittava niin, että Euroopan unioni voi käyttää niitä asianmukaisesti.
7. Yleissopimuksen pitäisi mahdollistaa myös se, että unionin jäsenvaltiot ja kolmannet maat voivat toimittaa sellaiset sopimukset, joissa ne ovat tai tulevat olemaan osapuolia, monenvälisen tuomioistuimen käsiteltäviksi.¹

¹ Jäsenvaltioiden tekemät kahdenväliset investointisopimukset (EU:n sisäiset kahdenväliset investointisopimukset) ja energiaperuskirjasta tehdyn sopimuksen EU:n sisäinen soveltaminen eivät kuulu näiden neuvotteluohjeiden soveltamisalaan, sanotun vaikuttamatta asianomaisten sopimusten pätevyteen tai sovellettavuuteen EU:n lainsäädännössä.

8. Yleissopimuksen päämekanismi pitäisi olla, että monenvälisen tuomioistuimen lainkäyttövalta ulottuu kahdenväliseen sopimukseen, jos sopimuksen molemmat osapuolet ovat sopineet toimittavansa sopimuksesta johtuvat riidat monenvälisen tuomioistuimen käsiteltäviksi. Monenvälisten sopimusten tapauksessa yleissopimuksen pitäisi mahdollistaa se, että tällaisen sopimuksen kaksi osapuolta tai useammat osapuolet voivat sopia toimittavansa monenvälisestä sopimuksesta johtuvat riidat monenvälisen tuomioistuimen käsiteltäviksi. Olisi tutkittava sitä, voidaanko yleissopimusta käyttää myös, jos vain vastaajana oleva valtio on yleissopimuksen osapuoli.
9. Yleissopimukseen tulisi sisällyttää asianmukaisia menettelytakeita, kuten merkityksettömien vaatimusten vastaisia määräyksiä. Olisi myös tutkittava sitä, tulisiko yleissopimukseen sisällyttää sovinnollisia riidanratkaisumenettelyjä ja muita, muun muassa rinnakkaisia kanteita ja yhteisiä tulkintoja koskevia menettelyllisiä määräyksiä.
10. Monenvälisen tuomioistuimen olisi muodostuttava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimesta ja muutoksenhakutuomioistuimesta. Muutoksenhakutuomioistuimella pitäisi olla toimivalta tarkistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemiä päätöksiä oikeuserehdyksen tai tosiseikkojen arvioinnissa tapahtuneiden ilmeisten virheiden tai tapauksen mukaan vakavien menettelyllisten puutteiden perusteella. Yleissopimuksen tulisi sisältää määräyksiä tuomioistuinmenettelyn loppuun saattamisesta muutoksenhakutuomioistuimen päätelmien perusteella; muutoksenhakutuomioistuimella tulisi tarvittaessa olla valtuudet lähettää asioita takaisin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen (päätös asian käsittelyn siirtämisestä toiseen tuomioistuimeen).

11. Tuomioistuimen riippumattomuus olisi taattava. Tuomioistuimen (sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen että muutoksenhakutuomioistuimen) jäseniin pitäisi soveltaa tiukkoja pätevyys- ja puolueettomuusvaatimuksia. Yleissopimukseen on sisällytettävä voimakkaita eettisiä sääntöjä ja eturistiriitoja koskevia sääntöjä, mukaan lukien tuomioistuimen jäsenten käytännesäännöt ja valitusmekanismeja koskevat säännöt. Tuomioistuimen jäsenten pitäisi saada vakituista palkkaa. Heidät olisi nimitettävä pitkäksi määräaikaiseksi kaudeksi, jota ei voi uusia, ja heillä olisi oltava virkasuoja samoin kuin kaikki tarpeelliset puolueettomuuden ja riippumattomuuden takeet. Jäsenten nimitysprosessin olisi oltava puolueeton ja avoin. Olisi tutkittava erilaisia tuomioistuimen jäsenten nimitysmenetelmiä, kuten esimerkiksi mahdollisuutta, että kaikilla yleissopimuksen osapuolilla olisi oikeus nimittää tuomioistuimeen yksi jäsen, tai että tuomioistuimen jäsenet nimitettäisiin muilla tavoin noudattaen olemassa olevien kansainvälisten tuomioistuinten, kuten Kansainvälisen tuomioistuimen tai Kansainvälisen rikostuomioistuimen nimityskäytäntöjä, ottaen huomioon muun muassa tuomioistuimen arvioidun koon ja tarpeen varmistaa sen toimivuus ja kustannustehokkuus. Kyseisellä menetelmällä on varmistettava, että tuomioistuimeen nimitetään korkeatasoisia jäseniä, jotka täyttävät tehtäviensä edellyttämät ammatilliset ja eettiset vaatimukset. Tuomioistuimen jäsenten nimitysmenetelmän on myös taattava alueellinen tasapaino ja sukupuolten tasapuolinen edustus sen lisäksi, että sillä varmistetaan tuomioistuimen tehokas ja tuloksellinen hallinnointi. Lisäksi jäsenten olisi käsiteltävä asiat avoimesti ja puolueettomasti.

12. Yleissopimukseen olisi sisällytettävä tarvittava jousto, jotta voidaan mukautua jäsenmäärän kehitykseen samoin kuin niiden sopimusten, joita voidaan toimittaa tuomioistuimen käsiteltäväksi, luonteen mahdolliseen kehitykseen. Yleissopimuksessa ei pitäisi sulkea pois mahdollisuutta, että tuomioistuin voi käyttää jo olemassa olevan kansainvälisen organisaation sihteeristöä ja että se voidaan integroida jonkin tällaisen organisaation rakenteeseen myöhemmässä vaiheessa.
13. Menettelyt monenvälisessä tuomioistuimessa olisi käytävä avoimesti, mukaan luettuna mahdollisuus esittää kolmansien osapuolten kannanottoja, sopimusperusteisessa sijoittajan ja valtion välisessä riitojenratkaisussa sovellettavia UNCITRALin avoimuussääntöjä vastaavasti tai niiden mukaisesti.
14. Monenvälisen tuomioistuimen päätöksiin olisi sovellettava toimivaa kansainvälistä täytäntöönpanojärjestelyä.
15. Neuvottelujen yhtenä tavoitteena on se, että monenvälinen tuomioistuin toimii tehokkaasti niin kustannusten kuin oikeuskäsittelyjen pituuden osalta. Tuomioistuimen kiinteiden kustannusten, mukaan luettuna jäsenten palkat sekä hallinnollisen ja sihteeristötuen kustannukset, pitäisi periaatteessa tulla monenvälisen tuomioistuimen perustamisesta tehdyn yleissopimuksen sopimuspuolten kannettavaksi niin, että riidan asianosaiset mahdollisesti osallistuisivat kustannuksiin niiltä perittävillä oikeudenkäyntimaksuilla, jotka eivät saisi olla sidoksissa tuomioistuinten jäsenten palkkoihin. Näiden kustannusten jakautumisesta sopimuspuolten kesken tulisi päättää tasapuolisesti ottaen huomioon eri tekijöitä, kuten sopimuspuolten taloudellinen kehitystaso.

16. Unionin olisi pyrittävä varmistamaan, että tukea voidaan antaa sen varmistamiseksi, että kehittyvät ja vähiten kehittyneet maat voivat toimia asianmukaisesti investointiriitojen ratkaisujärjestelmässä. Tällainen aloite voi olla osa monenvälisen investointituomioistuimen perustamisprosessia tai se voidaan toteuttaa erikseen.
17. Yleissopimukseen tulisi sisällyttää asiaankuuluvia määräyksiä, joilla pyritään varmistamaan pienten ja keskisuurten yritysten ja luonnollisten henkilöiden mahdollisuus kääntyä monenvälisen tuomioistuimen puoleen esimerkiksi pyrkiessään alentamaan kustannuksia.
18. Kaikkien halukkaiden maiden ja alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen, jotka ovat sopimuspuolina sijoitussopimuksessa, pitäisi voida allekirjoittaa monenvälisen tuomioistuimen perustamista koskeva yleissopimus tai liittyä siihen. Siinä pitäisi mahdollistaa varhainen voimaantulo heti, kun vähimmäismäärä ratifioimiskirjoja on talletettu.

DECLASSIFIED